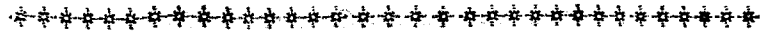

πειθαρχήντα, οἷς δὲ καὶ τέτων ἰδίᾳ ἕκαστον. Θεσμός δὲ Φυσικός μαι νόει, ἐμὴν ἐκ σωθῆκης, καὶ ἀπὸ βελῆς ἡστημένες, ταῖς δὲ τῶν νομένων φύσει ἀραξέτως προσήκοντας, αἷς ἀνάγκη τὰς ἀνοίας συνδιατίθεσθαι καὶ συμμορφῶσθαι, μὴ συμμορφῶσθαι δὲ, διασφραβεῖσθαι, καὶ τῆς ὀρθότητος ἐκπιπέσους εἰκὴ παραφύρεσθαι. Τὰς μὲν ἔν περι τὲς τοῖστας γινόμενας Θεσμοὺς διασκέψεις καὶ θεωρίας, Θεωρημάτων δὲκτω Γεωμετρικῶν, ἐκδέσθαι τε ἡμῖν ἐξέτω, καὶ κατασκευάσθαι. Τὸ γὰρ ἐν τοῖς Μαθηματικοῖς Θεώρημα, τὸ φύσει προσόντος τῷ υποκειμένῳ πρῶτῳ πάθους ἐστὶν ἀπόδειξις. Ὡστε καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ταῦτα, ὡς τὰ φύσει παρετόμνα τοῖς συλλογιστικῶν τῶν χημάτων ἐπιθεωρεῖντα, ἢ κλήσεως μὲν τῆς αὐτῆς, δείξεως δὲ, παραπλησίως τύχει μεθοδολογίας, ἔδεν ὅμαι παρατολημῆσται τῇ πραγματικῆι ἀτοπον, ἐδ' ἀλλότριον. Ὅπερ γε καὶ Ἀριστοτέλλω ἴσμεν ἐν τέτοις ὅσιν Γεωμετρολογικῶν καὶ τὲς μὲν ὄρες τοῖς σημείοις παρεμάζοντα, διαστήμασι δὲ, ὧν οἱ ὄροι τὰ πέρατα, τὰς προτάσεις, χημάτα τε καλεῖν ἀξιώσθαι τὰ ἐκ τῶν τοῖων δὲ διαστημάτων περιγροφόμενα, καὶ τέτων ἀντικρου νομοθετῆσαι τὰ πάθη, ὡσανεὶ τοσέτων δὲκτω Γεωμετρικῶν χημάτων Θεωρεῖν ἡμᾶς, καὶ ἀποδεικνύειν (1). Ἔτω τοῖνυν.

Στοι-

(1) Ὁ παρ' Ἀγγλοῖς Θεωρούμενος Λώκιος ἐν τῷ περὶ τῶ Νῆ Βιβλ. Δ'. Κεφ. ΙΖ. §. 4. Οὐ πάνυ πολεμῶ τῷ τῶ συλλογισμῶ φαίνεσθαι ποιέμενος χρῆσιν. Μηδὲ γὰρ εἶναί τῶν τὸ μέγα (ἢ κοινῆ πιστεύεται) τῶ λόγῳ ὄργανον, ὡς δὲ αὐτῶ ἐξέχως εἰς ἐνέργειαν προβαίνειν τῷ ἐν ἀνθρώποις τῶ λογικῶ δυνάμειν. Πρῶτον γὰρ δὴ πρὸς ἐντι τῶ καὶ μόνον ὁ συλλογισμὸς εἰσικεν ὑπεργεῖν, τὸ τῷ ἀπληχερίαν (Φησι) τῶν πῆστων ἀποδεικνύειν ἐν ἐνι παρατάγματι (ὅ τῶν ἀνωτ. §. Φλη. τεθέντων τὸ Β'. ἢ.) πλέον δ' ἐδέν. ὅπερ καὶ χηρῶς τῶ συλλογισμῶ, ἐδέν χητρον, εἰμὴ ἢ κρείττερον ὁ νῆς ὅσιν ἐστὶ διάνειαν, ἐφ' ὧν ἢ τῶν ἐνοίων ἀπληχερία ἀληθῆς τε ἐγγραμῶ, καὶ πραγματικῆς. Ἐπειτα δὲ καὶ ὄροι (πρὸς τῆσται) εἰσὶν,

οἱ τὸ μὲν ἔδος τῶ συλλογισμῶ μηδαμῶς ἀκριβῆντες, ὀρθῶς δὲ πάνυ καὶ ἀκριβῆως διανοοῦμενοι; Τῆς δὲ καὶ τῶν τὰς συλλογιστικῶν Μεθόδους ἐπιλεπῶς ἐξονυχισάσθαι ἐνεθυμηθῆ (εἶπα τε καδ' ἐμὸν διανοηθῆσαι δείξεσε) συλλογισμῶ χρῆσασθαι; Τῆ δὲ, καὶ πρὸ τῶ ἐπιδέν, τὸν Ἀριστοτέλλω τὸ ὄργανον, ἐδὲς ἄρ' ἐγγῶ τίποτ' ἀν' ἢ τὸ διανοεῖσθαι; ἐδὲς ἐκρήσασθαι; Καὶ ἀλογίαν ἄρα πάντος τῶ ἀνθρώπινῳ καταψηφισμέν, καὶ ὀλιγόρως ἔτος ἐνεθυμηθῆσθαι τὸν Θεὸν ἐρῶμεν περὶ τὸν ἀνθρώπων, que se contentant d'en faire des Creatures a deux jambes, il ait laissé à Aristote le soin de les rendre Creatures raisonnable? ὡσεὶ ταῦτα ὑποσησάμενοι τὰ ζῶα τὰ δίποδα, τέτων ἔπιτα ἐπιτελεῖσθαι τῶ Ἀριστο-

Στοιχεῖα τῆς Συλλογιστικῆς Τέχνης.

Γεωμετρικῆ Μεθόδῳ κατασκευαζόμενα.

Ο Ρ Ο Ι.

§. χιβ.

Προτάσεως εἰσῶν ὄροι, ἢτοι ἄκρα καὶ πέρατα δύο. (§. σ'. τυβ').

§. χιγ'. Προτάσεως τῆς καθόλου κατασκευαστικῆς (§. υβ'). ὁ μὲν ὑποκείμενος ὄρος ἐστὶ καθόλου, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἐπὶ μέρεσ. (§. σκή').

Dd 5

§. χιδ'.

Ἀριστοτέλα τῷ ἐπιμέλειαν, ὅς ἀν αὐτῶ καὶ λογικῶ, καὶ διανοητικῶ ἀνοηδίζεσθαι; Ἐτ' ἐχί καὶ Ἀριστοτέλης αὐτὸς, καὶ τῶν συλλογιστικῶν ἀνοηδίζεσθαι καὶ τῶν συλλογιστικῶν ἀνοηδίζεσθαι, μόνῃ τῇ παντὶ περιεσθαι ἐκ φύσεως διανοητικῆ δυνάμει χρησάμενος αὐτῶ ἐκεῖνα ἐξεύρειν, ἐφ' οἷς θαυμάζεται; Οἱ δὲ Γεωμετρικοί, ἐχί καὶ δόξα τῆς ἐντέχνης τῶν συλλογισμῶν διανοητικῆς, πλείστα τε καὶ κἀκῆσι ἀποδεικνύσασθαι; κτ. Ταῦτα δὴ καὶ τέτων ἐστὶ πλείω ἐφεξῆς ὁ Ἀγγλος προβάλλεται, ὡς δὲ αὐτῶν ἀπελέγξων τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου τὸ μάταιον. Ἐξ ὧν ἐδέν αὐτῶ ἀκριβῶς ἐπιστήσους ὑποσησάσθαι, ἢ ὅτι ἢ κατὰ διάνειαν ἐνέργειαν, ὅσιν ὁ κυρίως ἐστὶ καὶ ἐνδιάθετος συλλογισμὸς, εἰς ἐπιστήμης πορισμὸν, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶ προσησάμενος, καὶ ἀνοηδίζεσθαι τῶ διαμορφώσεως ἐξαρτῆσθαι. Καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῶ ΓΡΑΜΜΑΤΑ καὶ καὶ τῶ ΘΕΑΣΕ, ἐντε συγγραφεῶς ἢ προσδιαλέξασθαι, τὰ ἐαυτῶν κατασκευάζων Φιλοσοφικῶν τῶ ὄντι εἰσὶ περιττοί. Τετὶ γὰρ ἐπεικῶς ἐδ' αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐδ' μὲν παρηγγυώμενος φαίνεσθαι, ἐδ' δὲ ὅλης τῆς κατ' αὐτὸν Φιλοσοφίας

τηρήσας. Ἀλλὰ καὶ συλλογιστικῶς προβαίνων, ἐκ τῆς κατὰ τύπον ὅμως συλλογιστικῆς τερφείας ἐκ ἐδέλει νεανισθεῖσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἐν τῇ θέσει τῶν ἀνοηδίζεσθαι ἢ τῶ συλλογισμῶ ἰσχύς, ἀλλ' ἐν τῇ τῆς συνεπέως ὀρθότητι. Ἡ δὲ καὶ ἐν Σωφεία προτάσεων, καὶ ἐν ὑφῇ συλλογισμῶν, μὴ τεχνικῶς διατυπωμένων σῶζεται, καὶ ἐν τῶν συλλογιστικῶν Θεσμῶν, δείξασθαι, κατασκευαζέσθαι δὲ ἀναλύσεως. Διὰ ἐδ' ὡς ἀκρήσθαι νομιδῆ τὰς συλλογιστικῶν μεθόδους παρὰ Φαῦλον δετέον. Ἀλλὰ καὶ ἀγαθῶν δίκαιον τὸν ἐπινοησάσθαι αὐτῶ Φιλόσοφον, καὶ τῶν ἀνθρώπινῶν ἐπινοησάσθαι ὑβρόντα καὶ διδάξασθαι τὸ κἀλλιστον καὶ ἀξιολογώτατον, ὡς ἀντιφερούμενος τῷ Ἀγγλῶ Λωκίῳ, ὁ Γερμανὸς Φησι Λειβνίτιος. L'invention de la forme des Syllogismes est une des plus belles de s'esprit humain, et même des plus considerables. Leibn. Nouveaux Effais sur l'Entend. Livr. IV. Chap. XVII. §. 4. Τῶ ὄντι δὲ, ἐχ ἔτω ἔρδιον ἐστὶν Ἀποδείξεως ὀρθῶς προβαίνεσθαι, ἢ ἢ μέρα ὑποσησάσθαι ἐπ' ἀκριβῆς τῷ δυνάμει, ἢ τῷ ἀδυναμίαν